

De ervaring van Ravenna

door Jan Willem Veenhof

Geen eigen boot en toch zeilen op de mooiste wateren van de wereld? Dan is het huren van een jacht een optie. Maar het is makkelijker gezegd dan gedaan. Een goede voorbereiding is belangrijk, evenals weten waarop je moet letten bij het kiezen van een zeil-, motor- of megajacht. Welke eisen stel je aan schip en bemanning? Wat gaat het kosten? Hoe regel je (veilig en betrouwbaar) de boeking? Deze *Chartergids wereldwijd* geeft antwoorden op dit soort vragen, en daarnaast tips en trucs, adressen en weer- en waterkarakteristieken. Grappig boekje over *boatboys* in de Cariben die je moet betalen voor het oppassen (anders breken ze in je boot in) en toiletgebruik aan boord: 'Mannen behoren zittend te plassen. De toiletputten op jachten zijn klein en de ammoniakgeur van het ingedroogde gespetter is in de warmte niet te harden'.

Chartergids wereldwijd

Ben Brunet de Rochebrune. Uitg. Gottmer, Haarlem 2009. 271 blz. € 18,95.

Een volledig vernieuwde, Nederlandstalige uitgave over Jordanië in de serie *Insight Guides*. Mooie, rijk geïllustreerde gids, met naast de regiobeschrijvingen aparte themastukken over bijvoorbeeld Dode Zee, de kofiehuizen van Amman, de *desert highway* en het erfgoed van de bedoeïenen. Grappig is een beschrijving van de Jordaanvallei. Die naam koppelt je wellicht in eerste instantie aan Israël en de Bijbel, maar krijgt vanuit Jordanië perspectief (het land is tenslotte naar de rivier genoemd) weer een nieuwe invalshoek. Trouwens: Jordanië is óók Bijbels land (Moab). De vruchtbare Jordaanvallei (granaatappels, bananen) is fraai gebied, maar voor toeristen niet overal even gemakkelijk toegankelijk omdat het de (natuurlijke) grens vormt met Israël en de Westelijke Jordanoever.

Jordanië

Uitg. Cambium, Zeewolde 2009. 310 blz. € 24,90.

Uitgeverij Unieboek biedt een handzaam en schappelijk geprijsd stedengidsje. Nederlanders brengen namelijk hun vrije tijd graag door met een bezoek aan een Nederlandse stad. Een 'dagje Utrecht' of een 'dagje Amsterdam' is meer dan een aanduiding voor een uitstapje; het staat – vooral onder vrouwen – synoniem voor gezellig winkelen, terrasje-met-koffie-en-appeltaart doen, eventueel een museum (kort) en misschien zelfs een restaurantje. In deze lichte uitgaven alle ingrediënten om zo'n dagje te doen slagen. Keuze uit twintig Nederlandse steden.

De leukste citytrips

Uitg. Unieboek, Houten 2009. 80 blz. € 7,95.

De serie *reisgids voor de bewuste bezoeker* van uitgeverij Meinema breidt gelukkig gestaag uit. Gelukkig, omdat de serie complementaire gidsen omvat, met vaak een spits op religie en/of spirituele zaken. Zo ook in deze uitgave over boeddhistisch India. Paul van der Velde begeleidt niet alleen al jaren reizen naar India en andere landen in Azië, maar is sinds kort ook hoogleraar boeddhisme en hindoeïsme. Hij weet, kortom, waar hij het over heeft als hij schrijft over deze belangrijke Aziatische godsdienst. Voor wie naar India gaat, biedt het boek daarom waardevol studiemateriaal (vooraf). Maar het gaat niet alleen over transcendente zaken. Van der Velde weet bijvoorbeeld ook smakelijk te vertellen over de Indiase keuken, en 45 van de ruim driehonderd pagina's gaan over 'het land India'.

Boeddhistisch India

Paul van der Velde. Uitg. Meinema, Zoetermeer 2009. 328 blz. € 27,50.

Vier nieuwe landenuitgaven in de *Dominicus*-serie van uitgeverij Gottmer. *Panama* ('parel tussen de oceanen') is geschreven door Marcel Bayer ('Ik ben geograaf en ik wil vertellen') die de relatie onbekende ministaat van Midden-Amerika doorlicht, van de weerszijden van het Panamakanaal, tot de regenwouden op een paar uur rijden afstand. Marja Kusters, schreef *Bolivia*, na in dezelfde serie eerder *Peru* en *Chili* voor haar rekening te hebben genomen. Kusters studeerde Spaans en antropologie, dus veel aandacht voor de diversiteit van de Boliviaanse bevolking. *Shanghai* is van de sinologe Inge Jansen. Deze stad leeft momenteel toe naar de Wereldtentoonstelling, die hier van mei tot oktober 2010 wordt gehouden, maar dat maakt het boek niet gedaeterd. Jansen behandelt de stad op een relatief tijdloze manier. Het deel over *Zambia/Malawi/Mozambique* is van de reisgidsveteranen Bas Vlugt en Arjen Westra. Het duo schreef al veertien andere delen over Afrika voor Dominicus. Westra woont in Kenia, dat hij als uitvalsbasis voor reizen door Afrika gebruikt, en Vlugt schreef eerder romans over hetzelfde continent.

Panama. Bolivia. Shanghai (inclusief Suzhou en Hangzhou). Zambia/Malawi/Mozambique.

Marcel Bayer, Marja Kusters, Inge Jansen, Bas Vlugt/Arjen Westra. Uitg. Gottmer, Haarlem 2009. 234, 252, 207 en 213 blz. € 18,95; 19,95; 16,95 en 17,95.

Op de Belgische televisiezender Canvas loopt de serie *India voor beginners*. In die serie neemt de vooraanstaande Indiase radio- en televisiemaker Shabnam Sahi meer of minder bekende Vlamingen mee op reis naar haar land van herkomst. Er wordt geblikt, teruggeblikt en vooruitgeblikt, waarbij Shabnam Sahi de verbindende schakel vormt tussen West en Oost. Van deze serie is met deze uitgave nu een (reis)verslag verschenen, waarin de lezer niet alleen een inkijkje krijgt in de totstandkoming van de tv-serie, maar ook op een zich snel ontwikkelende superstaat in wording. Toepasselijke literatuur als je naar India afreist, maar niet alleen dan; ook voor thuisblijvers is het inzichtgevend.

India voor beginners

Shabnam Sahi. Uitg. Schuyt & Co BV, Kortenhof 2009. 352 blz. € 19,95.

door Elco van der Linden

Het is de stad die waarschijnlijk de meest opmerkelijke 'come back' heeft gemaakt van Italië: Ravenna. Na de laatste hoofdstad van het Romeinse Rijk te zijn geweest en parel in de kroon van het 'Nieuwe Rome' (Byzantium), volgde een lange periode van neergang, die vandaag lijkt geëindigd.

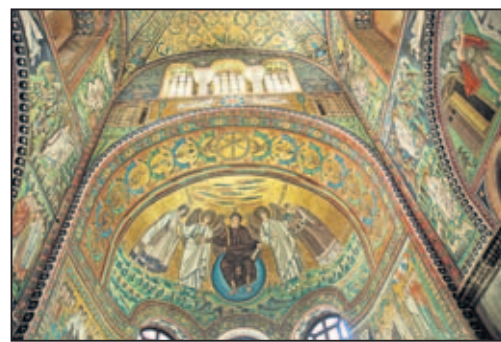
Nieuwe cultuur concurreert met oude mozaïeken

„Oh, altijd die mozaïeken, je wilt toch wel eens wat anders.“ De studente en hotelreceptioniste Gianna di Paolo weet dat het heiligenschennis is, maar vindt het toch een opluchting dit te zeggen. „Een stad kan niet alleen leven van een glorieus periode die inmiddels 1300 jaar achter ons ligt.“ Ravenna staat gelijk aan mozaïeken. De hele wereld komt naar deze voormalige havenstad tussen Venetië en Rimini om zich te laten laven aan wat waarschijnlijk de mooiste en meest intense uitingen zijn van deze kunstvorm. Nergens anders vind je voorstellingen die zo schitteren en 'bewegen', zoveel expressie en diepte hebben. Het komt doordat de artiesten glazen steentjes gebruikten die onderling sterk verschilden in vorm en soort oppervlakte, en deze niet allemaal recht of op gelijke hoogte plaatsten. Niet minder dan acht monumentale gebouwen – (doop)kerken, basilieken, mausolea – zijn om hun 'mozaïekenschat' door Unesco op de lijst van het Werelderfgoed geplaatst. Dus daar moet je gewoon heen, punt uit. Ravenna is klein en vlak, dus lopen maar ook fietsen – zeer ongewoon in Italië – is de beste manier. Het is moeilijk voor te stellen, maar Ravenna zag er ooit zo uit als Venetië, met talloze kanalen en bruggen. Maar inmiddels is al het water verdwenen; de kanalen zijn gedempt; de havens liggen droog. De Adriatische Zee, bron van de vroege rijkdom en grandeur, ligt inmiddels tien kilometer verderop.

Haven
Ravenna was een belangrijke stad in de Romeinse tijd, vooral nadat keizer Augustus besloot tot de bouw van de haven van Classe en er een grote vloot onderbracht. Maar de echte bloei viel samen met de teloorgang

van het Romeinse Rijk. Keizer Honorius besloot in 402, nadat Rome al was opgegeven en Milaan de hoofdstad was van het West-Romeinse Rijk, het door moeras omgeven en veiliger geachte Ravenna tot hoofdstad uit te roepen. In de volgende drie eeuwen zou Ravenna de onbetwiste ster zijn van het oostelijke mediterrane gebied. Eerst als 'Romeinse' hoofdstad, daarna, onder koning Theodorik de Grote, die hier begraven ligt in een imposant mausoleum, als hoofdstad van de Oost-Goten, en vervolgens weer als hoofdstad van de Italiaanse provincie van Byzantium, zoals het Oost-Romeinse Rijk werd genoemd. Alles dankzij de ligging en de goede zeeverbinding. Ravenna gold als 'Poort tot het Oosten'. Die oosterse sfeer proef je vandaag nog steeds. Hoogtepunt blijft de San Vitale, die met haar achthoekige vorm en grote open ruimtes uniek is in het hele westen, en te vergelijken met de Santa Sofia in Constantinopel (Istanbul). De mozaïeken zijn als enorme stripverhalen die uitleggen hoe het vroege christendom in Europa kon groeien dankzij het feit dat de hier in Ravenna zettende keizers en koningen de nieuwe religie omarmden. Die gezagsdragers zijn overigens ook zelf prominent aanwezig, of zijn juist later weggehaald, zoals de Goot Theodorik in de Sant'Apollinare Nuovo, omdat hij weliswaar christen was maar niet orthodox genoeg voor de Byzantijnen.

Je waant je in een oosters sprookje, helemaal in het kleine, maar perfecte mausoleum van Galla Placidia, zuster van keizer Onorius, vlakbij San Vitale. De donkere sterrenhemel en de drinkende duiven hebben inmiddels de posterstatus, maar mooier is nog het vuur dat de

Heilige Laurentius gaat verzwellen, en 'overloopt' in het goudgele (dag)licht van een raam dat in de mozaïek is geplaatst. In de zomermaanden zijn alle monumenten 's avonds suggestief verlicht en kun je tot elf uur onder leiding van een gids de belangrijkste bezoeken. Een aanrader is de nog niet zo lang geleden blootgelegde 'Domus met de tapijten', een Romeinse woning met 700 vierkante meter aan ingelegd marmer en mozaïekvloeren.

Cultuurstad

Ravenna is een belangrijke cultuurstad geworden. In het voorjaar starten steevast twee grote internationale tentoonstellingen. In juni en juli vindt op alle

pleinen en binnenplaatsen en in alle theaters en kerken het Ravenna Festival plaats, met veel muziek (klassiek en modern), ballet en film. Aanrader is ook het Ravenna Blues Festival, compleet met een 'street parade' in New Orleansstijl. De studente Gianna di Paolo kan tevreden zijn. Ravenna heeft alre gekregen door terug te grijpen naar haar eeuwenoude status als culturele parel. Er zijn de laatste jaren goede wijnlokalen, cafés en restaurants bijgekomen, zoals het in een voormalige kerk ondergebrachte en door de filmwereld geïnspireerde Ristorante Cinema Alexander in de volkswijk San Rocca. Er worden onder meer concerten gegeven en films geprojecteerd.

BIJ DE FOTO'S: Bezoek Ravenna per fiets.

Foto's links: Mozaïek uit de kerk San Vitale. De kerk San Vitale.

Foto's onder: Mausoleum van Galla Placidia, zuster van keizer Honorius. Terras in de volkswijk San Rocca.

FOTO'S GPD

Informatie:

Ravenna is te bereiken via de A14 (Bologna-Taranto), afslag Ravenna. Vliegelden in de buurt: Bologna, Forlì, Rimini. Toeristenkantoor Ravenna, Via Salara, 8/12. 48100 Ravenna. Tel. ++ 39-544-35755/35404. Website, ook in het Engels: www.turismo.ravenna.it Ristorante Cinema Alexander in Via Bassa del Pignataro 8. Maandag gesloten.

Algemene informatie: Italiaans Bureau voor Toerisme, www.enit.it

Vandaag kun je er mijmeren over een zee die alles heeft betekend voor het oude Ravenna.

Blind vlucht zoeken

Je wilt wel op reis, maar nog geen idee waarheen? Flexibele reisplannen en nog geen vaste bestemming? De nieuwe zoekmachine Qfly.nl vergelijkt verschillende bestemmingen met elkaar in prijs en geeft dan een aantal opties. Een bestemming opgeven kan wel, maar hoeft niet eens. Je kunt ook slechts aangeven wanneer je wilt vliegen, hoeveel je maximaal wilt uitgeven, en dan rollen daar een aantal mogelijkheden uit. Vanuit de zoekresultaten wordt je doorgelinkt naar de gekozen (budget)luchtvaartmaatschappij. Kan verrassend uitwerken!
www.qfly.nl

Gratis Oad-beursbus

Oad Reizen verzorgt gedurende drie dagen tijdens

de komende Vakantiebeurs (13-17 januari 2010) gratis busvervoer vanuit meer dan 45 plaatsen in Nederland. Eerder deed Oad Reizen dit al tijdens de 50+-beurs. Op donderdag 14, vrijdag 15 en zaterdag 16 januari kan iedereen voor € 17,50 een dagtocht boeken naar de Vakantiebeurs. Dat geld is niet voor de bus, maar voor het entreekaartje (aan de kassa net zo duur). Voor reisschema van de bussen zie: www.oad.nl/dagtochten

'Wallander-stad' Ystad

De wat humoristische politiecommissaris Kurt Wallander is een bedacht personage van de schrijver Henning Mankell, maar het decor waar zijn detectives spelen, is levensecht. De stad Ystad (provincie Skåne, Zuidwest Zweden), thuisstad van Wal-

lander, kreeg onlangs de prijs voor de beste toeristische bestemming in Zweden. Een van de redenen waarom de stad de prijs kreeg, zegt

directeur Toerisme van Skåne, Pia Jönsson, was de investering in het filmtourisme – die de stad volgens de jury op positieve wijze bekend heeft gemaakt. De KRO brengt de Wallander-serie op tv. www.skane.com

Russen naar Israël

Voor het eerst sinds vele jaren heeft Rusland de Verenigde Staten ingehaald als het gaat om het aantal toeristen dat Israël bezoekt. Dat blijkt uit cijfers van het Israëlisch ministerie voor Toerisme. In oktober 2009 turfde Israël 58.243 Russen, achttien procent meer dan in oktober 2008. Voor Amerikanen lagen die cijfers op respectievelijk 49.321, een toename van negen procent ten opzichte van oktober 2008.